DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

27. oktober 2011 *

I sag C-402/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Conseil d'État (Frankrig) ved afgørelse af 26. maj 2010, indgået til Domstolen den 6. august 2010, i sagen:

**Groupe Limagrain Holding**

mod

**Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer,**

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af dommerne A. Borg Barthet, som fungerende formand for Femte Afdeling, J.-J. Kasel og M. Berger (refererende dommer),

generaladvokat: J. Mazák
justitssekretær: fuldmægtig R. Şereş,

* Processprog: fransk.

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 11. maj 2011,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Groupe Limagrain Holding ved avocats A. Monod og V. Maignan-Artiga

— Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer ved avocat F. Blancpain

— den franske regering ved G. de Bergues og B. Cabouat, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved B. Burggraaf og D. Triantafyllou, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

## Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Kommissionens forordning (EØF) nr. 3665/87 af 27. november 1987 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 351, s. 1), som

ændret navnlig ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 1708/93 af 30. juni 1993 (EFT L 159, s. 77, herefter »forordning nr. 3665/87«), sammenholdt med bestemmelserne i Rådets forordning (EØF) nr. 565/80 af 4. marts 1980 om forudbetaling af eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 62, s. 5).

2 Anmodningen er indgivet under en sag mellem selskabet Groupe Limagrain Holding (herefter »Limagrain«), som er indtrådt i rettighederne efter selskabet Maïs Céréales Technologie (herefter »MCT«), og Office national interprofessionnel des céréales (herefter »ONIC«), nu Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer, vedrørende tilbagebetaling af en eksportrestitution, der er forudbetalt til MCT.

**Retsforskrifter**

*Forordning nr. 565/80*

3 Ved forordning nr. 565/80 indføres der for visse landbrugsprodukter, herunder dem, der henhører under Rådets forordning (EØF) nr. 2727/75 af 29. oktober 1975 om den fælles markedsordning for korn (EFT L 281, s. 1), som er blevet ophævet og erstattet af Rådets forordning (EØF) nr. 1766/92 af 30. juni 1992 (EFT L 181, s. 21), en ordning med forudfinansiering af restitutioner for eksport til tredjelande.

4 I denne forordnings artikel 4, stk. 1, er fastsat:

»På den berørte parts anmodning udbetales der et beløb svarende til eksportrestitutionen, så snart basisprodukterne er anbragt under toldkontrol, hvorved det sikres, at de forarbejdede produkter eller varerne udføres inden for en bestemt frist.«

5 Samme forordnings artikel 6 har følgende ordlyd:

»Det er en betingelse for at blive omfattet af de i denne forordning fastsatte ordninger, at der stilles sikkerhed for tilbagebetalingen af et beløb lig med det udbetalte beløb forhøjet med et tillægsbeløb.

Med forbehold af force majeure-tilfælde fortabes denne sikkerhed helt eller delvis:

— såfremt der ikke er sket tilbagebetaling, når udførselen ikke har fundet sted inden for den i artikel 4, stk. 1, [...] fastsatte frist

eller

— såfremt det viser sig, at der ikke foreligger ret til eksportrestitutionen, eller hvis der er ret til et mindre beløb.«

*Forordning nr. 3665/87*

6 Forordning nr. 3665/87's afdeling 2, kapitel 3, som omfatter artikel 24-33, indeholder gennemførelsesbestemmelserne til forordning nr. 565/80 og angiver de formaliteter, der skal opfyldes, eller de betingelser, der skal overholdes, for at opnå forudbetaling af restitutionen i tilfælde af forarbejdning eller oplagring forud for udførselen.

7 I denne forordnings artikel 25, stk. 1, første afsnit, er fastsat:

»Når eksportøren tilkendegiver, at han vil udføre produkterne eller varerne efter forarbejdning eller oplagring og opfylde betingelserne for udbetaling af restitution i henhold til artikel 4 eller 5 i forordning (EØF) nr. 565/80, er det for at kunne omfattes af disse bestemmelser en betingelse, at der for toldvæsenet forelægges en angivelse, i det følgende benævnt betalingsangivelse.«

8 I denne forordnings artikel 26, stk. 1, er fastsat:

»Produkterne eller varerne anbringes, når betalingsangivelsen antages, under toldkontrol, indtil de forlader Fællesskabets toldområde eller når en fastsat destination.«

9 I artikel 27, stk. 5, første afsnit, i forordning nr. 3665/87 er fastsat:

»Den periode, i hvilken basisprodukter kan forblive under toldkontrol med henblik på forarbejdning, er på seks måneder regnet fra den dag, hvor betalingsangivelsen antages.«

10 I denne forordnings artikel 29, stk. 1 og 2, er fastsat:

»1. Det beløb, der skal udbetales inden eksporten, betales af den medlemsstat, hvortil betalingsangivelsen indgives.

2. Forudbetaling sker kun på eksportørens skriftlige anmodning. […]«

11 I denne forordnings artikel 31, stk. 1, er fastsat:

»Før betalingsangivelsen antages, skal der stilles en sikkerhed, som er lig med det beløb, der er beregnet efter artikel 29, stk. 3, plus et eventuelt positivt monetært udligningsbeløb, og som er forhøjet med 20 % af det således fremkomne beløb. [...]«

12 Denne forordnings artikel 33, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Når der er ført bevis for retten til en restitution for produkter eller varer, der er omfattet af nærværende kapitel, modregnes det forudbetalte beløb i restitutionsbeløbet. Er det beløb, der skal ydes for den udførte mængde, større end det beløb, der er forudbetalt, udbetales forskellen til den pågældende.

Er det beløb, der skal ydes for den udførte mængde, mindre end det beløb, der er forudbetalt, bl.a. i tilfælde af anvendelse af stk. 2, indleder den kompetente myndighed straks proceduren i artikel 29 i forordning (EØF) nr. 2220/85 for at udvirke, at den erhvervsdrivende betaler forskellen mellem disse to beløb forhøjet med 20 %.«

*Forordning (EØF) nr. 3719/88*

13 I artikel 43, stk. 1, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1291/2000 af 16. november 1988 om fælles gennemførelsesbestemmelser for ordningen med import- og eksportlicenser og forudfastsættelsesattester for landbrugsprodukter (EFT L 331, s. 1) er fastsat:

»Når basisprodukter er blevet undergivet den i artikel 4 i forordning (EØF) nr. 565/80 fastsatte ordning [...], og der er blevet benyttet en eksportlicens eller en forudfastsættelsesattest, og den pågældende helt eller delvis:

— trækker disse basisprodukter, det være sig i uforandret stand eller som forarbejdede produkter, eller disse produkter eller varer tilbage fra toldoplaget, eller

— ikke overholder de i artikel 27, stk. 5, og artikel 28, stk. 5, i forordning (EØF) nr. 3665/87 eller andre fællesskabsbestemmelser fastsatte frister,

er forpligtelsen til at udføre ikke blevet overholdt for den pågældende mængde.«

*Forordning (EØF) nr. 2913/92*

14 I artikel 105, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1, herefter »EF-toldkodeksen«) er fastsat:

»Den person, der er udpeget af toldmyndighederne, skal i en af disse myndigheder godkendt form føre et lagerregnskab over alle de varer, der er henført under toldoplagsproceduren. Et lagerregnskab er ikke nødvendigt, når offentlige oplag forvaltes af toldmyndighederne«.

*Forordning (EØF) nr. 2454/93*

15 I artikel 504, stk. 1, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 om visse gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 om indførelse af en EF- toldkodeks (EFT L 253, s. 1, herefter »gennemførelsesforordningen

til EF-toldkodeksen«) i den affattelse, der var gældende på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, er fastsat:

»De toldoplag, hvor varer oplægges under toldoplagsproceduren, benævnes således, jf. dog stk. 2 og 3:

[...]

— oplag af type C: privat oplag som defineret i kodeksens artikel 99, stk. 2, andet led, hvor oplagshaveren er den samme som oplæggeren uden nødvendigvis at være ejer af varerne

[...]«

16 Denne forordnings artikel 517, stk. 1, fastsætter:

»I oplag af type A, C, D og E udpeger toldmyndighederne oplagshaveren som den person, der har pligt til at føre det i [EF-told]kodeksens artikel 105 omhandlede lagerregnskab.

Lagerregnskabet skal holdes til rådighed for kontroltoldstedet, således at dette kan foretage enhver form for kontrol.«

17 Samme forordnings artikel 520 bestemmer:

»1. Af det i [EF-told]kodeksen artikel 105 omhandlede lagerregnskab skal fremgå alle de nødvendige oplysninger til korrekt anvendelse af proceduren og til kontrol hermed.

Lagerregnskabet skal navnlig indeholde:

a) alle de oplysninger, som står i rubrik 1, 31, 37 og 38 i angivelsen om henførsel under proceduren

b) henvisning til de angivelser, ved hvilke varerne gives en toldmæssig bestemmelse eller anvendelse, hvorved toldoplagsproceduren afsluttes

c) dato og henvisning til andre tolddokumenter og alle andre dokumenter, der vedrører henførslen under og afslutningen af proceduren

d) de nødvendige oplysninger til at kunne følge varerne, særlig med hensyn til hvor de opbevares, herunder oplysninger om eventuel overførsel af varerne fra et toldoplag til et andet uden afslutning af proceduren

e) oplysninger vedrørende den i artikel 524 omhandlede fælles oplagring af varerne

f) alle andre eventuelt nødvendige enkeltheder til identifikation af varerne

g) oplysninger om de sædvanlige behandlinger, som varerne underkastes

h) oplysninger om midlertidig fjernelse af varerne fra toldoplaget.

[...]

3. Lagerregnskabet skal til enhver tid vise den aktuelle beholdning af varer, som endnu er henført under toldoplagsproceduren. Oplagshaveren indgiver inden for frister, som toldmyndighederne fastsætter, en lageropgørelse til kontroltoldstedet.

[...]«

**Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål**

18 MCT var specialiseret i konservering af korn, bl.a. majskorn, og i forarbejdning af disse majs til majssemulje med henblik på eksport.

19 Dette selskab underskrev den 30. september 1994 i henhold til artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 565/80 en erklæring angående anbringelse af en majsmængde på toldoplag, indtil det skulle eksporteres i form af semulje.

20 Det toldoplag, hvor majsmængden blev anbragt, var et privat oplag af type C som omhandlet i artikel 504 i gennemførelsesforordningen til EF-toldkodeksen.

21 Erklæringen førte til ONIC's udbetaling af et forskud på eksportrestitution med et beløb af 2 523 414,07 FRF.

22 I løbet af 1996 foretog toldmyndighederne en bilagskontrol, hvoraf det fremgik, at der under oplagsperioden ikke blev ført et lagerregnskab over varer, som var henført under toldoplagsproceduren, således som det er foreskrevet i EF-toldkodeksens artikel 105.

23 Ved skrivelse af 17. november 1998 anmodede ONIC MCT om tilbagebetaling af 3 028 096,88 FRF, svarende til forskuddet på den restitution, som dette selskab havde modtaget, med et straftillæg på 20 % i henhold til artikel 33 i forordning nr. 3665/87.

24 MCT har nedlagt påstand om annullation af den af ONIC udstedte opkrævning.

25 Ved dom af 7. oktober 2004 tog tribunal administratif de Clermont-Ferrand ikke denne påstand til følge. Ved dom af 21. juni 2007 stadfæstede cour d'appel de Lyon denne dom.

26 Limagrain, der er indtrådt i MCT's rettigheder, appellerede dommen til Conseil d'État.

27 På denne baggrund har Conseil d'État, idet den var i tvivl om fortolkningen af artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 565/80 og EF-toldkodeksens artikel 105, besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er den omstændighed, at der — i strid med oplagshaverens forpligtelser i henhold til Fællesskabets toldforskrifter — ikke er ført et lagerregnskab over de produkter eller varer, der er henført under toldoplagsproceduren, tilstrækkelig til at berøve eksportøren, der har anbragt sine produkter eller sine varer på dette toldoplag, den forudfinansiering, der indrømmes i henhold til bestemmelserne i forordningerne [nr. 3665/87 og nr. 565/80]?

2) Hvis det første spørgsmål besvares bekræftende, hvilke konsekvenser må dette antages at have for de beløb, der er udbetalt til modtageren?

Navnlig:

a) Kan restitutionsbeløbet for disse udførsler — såfremt det er fastslået, at varerne reelt er eksporteret — betragtes som erhvervet helt eller delvist af eksportøren? I sidstnævnte tilfælde skal man da anvende restitutionssatsen, således som den er fastsat i henhold til reglerne om forudbetaling af eksportrestitutioner, eller den sats, der fandt anvendelse på datoen for den reelle eksport, begrænset eller ej af den forudfastsatte sats?

b) Skal der — såfremt der foreligger en forpligtelse til helt eller delvis tilbagebetaling af de modtagne beløb — ske en forhøjelse i medfør af artikel 33 i […] forordning […] nr. 3665/87 […] af det fejlagtigt udbetalte beløb, der skal tilbagebetales, med strafbeløbet i henhold til disse bestemmelser, selv om oplagshaveren har ansvaret for førelsen af lagerregnskabet, i det tilfælde, hvor toldoplaget som i nærværende sag er et privat toldoplag af type C, der føres af eksportøren af landbrugsprodukterne selv?«

**Om de præjudicielle spørgsmål**

*Det første spørgsmål*

28 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om de EU-retlige bestemmelser om forudfinansiering af eksportrestitutioner skal fortolkes således, at den omstændighed, at der — i strid med Unionens toldforskrifter — ikke er ført et lagerregnskab over de produkter, der er henført under toldkontrol, er tilstrækkelig til at berøve eksportøren retten til forudbetaling af en eksportrestitution vedrørende disse produkter.

29 For at besvare dette spørgsmål er det væsentligt at påpege de kendetegn ved ordningen med forudbetaling af eksportrestitutioner, der har relevans i hovedsagen.

30 Ifølge artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 565/80 skal der udbetales et beløb svarende til restitutionen til eksportøren, så snart basisprodukterne er anbragt under toldkontrol,

hvorved det sikres, at de forarbejdede produkter udføres inden for en bestemt frist. I henhold til artikel 25 i forordning nr. 3665/87 er adgangen til ordningen med forudfinansiering af eksportrestitutioner betinget af, at der indgives en betalingsangivelse til toldmyndighederne, og at disse godkender den. Ifølge denne forordnings artikel 26 og 27 skal basisprodukterne anbringes under toldkontrol fra den dag, hvor betalingsangivelsen antages, og indtil de eksporteres, hvilket i princippet skal finde sted inden seks måneder.

31 Det fremgår af disse bestemmelser, sammenholdt med hinanden, at den korrekte anvendelse af ordningen med forudfinansiering af eksportrestitutioner beror på den overvågningsmekanisme, som udgøres af toldkontrolordningen. Ved at anvende denne ordning er det muligt for de kompetente nationale myndigheder ifølge en i alle medlemsstater ensartet fremgangsmåde til enhver tid at kontrollere og sikre sig, at de materielle betingelser for ydelsen af den restitution, hvorom der er ansøgt — som defineret i de gældende bestemmelser i EU-retten — er opfyldt (jf. i denne retning dom af 18.10.1988, sag 121/87, Bayernwald Früchteverwertung, Sml. s. 6273, præmis 18).

32 Overholdelsen af de forpligtelser, der er tilknyttet toldkontrolordningen, udgør således en betingelse for at få forudbetalt eksportrestitutionen i henhold til bestemmelserne i forordning nr. 565/80.

33 Blandt de væsentlige forpligtelser, der er knyttet til denne ordning, findes ifølge EF-toldkodeksens artikel 105 forpligtelsen til at føre et lagerregnskab over de varer, der er henført under toldoplagsproceduren, medmindre de offentlige oplag forvaltes af toldmyndighederne. Denne undtagelse er irrelevant i hovedsagen, eftersom basisprodukterne var anbragt i et privat toldoplag af type C.

34 I henhold til artikel 520, stk. 1, første afsnit, i gennemførelsesforordningen til EF-toldkodeksen skal alle de nødvendige oplysninger til korrekt anvendelse af toldkontrolordningen fremgå af lagerregnskabet.

35 Artikel 520, stk. 1, andet afsnit, i den affattelse, der var gældende på tidspunktet for hovedsagens faktiske omstændigheder, opregner en liste over de oplysninger, der bl.a. skal indføres i et lagerregnskab. Anvendelsen af adverbiet »navnlig« vedrørende disse oplysninger viser, at lovgiver betragter denne opregning som det nødvendige minimum.

36 Artikel 520, stk. 3, præciserer desuden, at »lagerregnskabet skal til enhver tid vise den aktuelle beholdning af varer, som endnu er henført under toldoplagsproceduren«.

37 Det følger heraf, at når de minimumsoplysninger, der kræves i artikel 520 ff. i gennemførelsesforordningen til EF-toldkodeksen, ikke foreligger, kan forpligtelsen til at føre et lagerregnskab ikke anses for opfyldt (jf. i denne retning Bayernwald Früchteverwertung-dommen, præmis 19). Dette medfører en tilsidesættelse af en væsentlig forpligtelse i toldkontrolordningen. En af betingelserne for at få forudbetalt en eksportrestitution i henhold til bestemmelserne i forordning nr. 565/80 er dermed ikke opfyldt.

38 Der bør imidlertid tages hensyn til formålet med lagerregnskabet, der består i at gøre det muligt at kontrollere arten og den præcise mængde af de varer, som der ansøges om restitutioner for. Såfremt der er tvivl om rigtigheden af visse posteringer i lagerregnskabet, er det derfor ikke udelukket, at tvivlen afklares ved hjælp af anden, supplerende dokumentation (jf. i denne retning Bayernwald Früchteverwertung-dommen,

præmis 19). Resterende tvivl vedrørende rigtigheden af posteringerne eller vedrørende uoverensstemmelser eller mindre undladelser i det nævnte lagerregnskab kan således afklares ved hjælp af anden, supplerende dokumentation (jf. i denne retning Bayernwald Früchteverwertung-dommen, præmis 20).

39 Det første spørgsmål skal derfor besvares med, at de EU-retlige bestemmelser om forudfinansiering af eksportrestitutioner skal fortolkes således, at den omstændighed, at der — i overensstemmelse med Unionens toldforskrifter — føres et lagerregnskab over de produkter, der er henført under toldkontrol, udgør en betingelse for forudbetaling af en eksportrestitution vedrørende disse produkter. Resterende tvivl vedrørende rigtigheden af visse posteringer eller vedrørende uoverensstemmelser i det nævnte lagerregnskab kan imidlertid afklares ved hjælp af anden, supplerende dokumentation, for så vidt som de kompetente nationale myndigheder anser disse dokumenter for fyldestgørende.

*Det andet spørgsmål*

40 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst — idet den nævner en situation, hvor forpligtelsen i overensstemmelse med Unionens toldforskrifter til at føre et lagerregnskab over de produkter, der er henført under toldkontrol, ikke er opfyldt — hvilke konsekvenser der skal drages af denne tilsidesættelse, henset til de beløb, som eksportøren har modtaget som forskud på en eksportrestitution.

41 Dette spørgsmål består af to dele.

42 For det første ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om eksportrestitutionsbeløbet vedrørende de varer, som er anført i angivelsen om betaling af et forskud — såfremt det er fastslået, at disse varer reelt er eksporteret — da kan betragtes som erhvervet af eksportøren, og i sidstnævnte tilfælde på grundlag af hvilken sats restitutionsbeløbet skal beregnes.

43 Indledningsvis bemærkes, at som det fremgår af denne doms præmis 30-32, er retten til forudbetaling af en restitution bl.a. betinget af, at det godtgøres, at de produkter, for hvilke der er indgivet en betalingsangivelse, er anbragt og forblevet under toldkontrol, indtil de eksporteres. Det påhviler eksportøren at godtgøre, at de forpligtelser, der er forbundet med toldkontrolordningen, er overholdt, og der skal føres bevis i overensstemmelse med Unionens toldforskrifter, som de er blevet fortolket i denne doms præmis 37-39.

44 Formålet med at underlægge disse produkter toldkontrolordningen er at sikre identitet af produkterne i betalingsangivelsen og de faktisk eksporterede produkter. Såfremt varerne ikke behørigt er blevet henført under ordningen med toldoplag, kan beviset for, at varerne i angivelsen om betaling af et forskud reelt er eksporteret, ikke føres på tilfredsstillende måde. Det kan højst godtgøres, at varer af lignende mængde og art er blevet eksporteret.

45 Den manglende forskriftsmæssige henførelse under ordningen med toldoplag sanktioneres, bl.a. i henhold til artikel 43 i forordning nr. 3719/88 (jf. dom af 21.3.2001, sag C-217/98, LFZ Nordfleisch, Sml. I, s. 1619, præmis 42). I henhold til artikel 43, stk. 1, gælder, at når produkter er blevet undergivet den i artikel 4 i forordning nr. 565/80 fastsatte ordning, og eksportøren helt eller delvis trækker disse produkter tilbage fra

toldoplaget, må det fastslås, at forpligtelsen til at eksportere ikke er blevet overholdt for den pågældende mængde, hvilket medfører fortabelse af enhver ret til en restitution for den samme mængde.

46 Med tilbagetrækning fra toldoplaget skal sidestilles den situation, som den forelæggende ret henviser til, dvs. hvor forpligtelsen til i overensstemmelse med Unionens toldforskrifter at føre et lagerregnskab over de produkter, der er henført under denne kontrol, ikke er opfyldt. Disse to omstændigheder har således bevirket, at toldmyndighederne er blevet berøvet muligheden for at kontrollere de pågældende produkters kredsløb og følgelig sikre, at betingelserne for at få forudbetalt eksportrestitutionen er overholdt.

47 Den første del af det andet præjudicielle spørgsmål skal derfor besvares med, at for så vidt som og i det omfang forpligtelsen til i overensstemmelse med Unionens toldforskrifter at føre et lagerregnskab over de produkter, der er henført under toldkontrol i henhold til artikel 4 i forordning nr. 565/80, ikke er opfyldt, er beviset for, at varer af lignende mængde og art som dem, der er anført i angivelsen om betaling af et forskud, er eksporteret, ikke tilstrækkeligt til, at eksportrestitutionen vedrørende disse varer kan betragtes som erhvervet af eksportøren.

48 For det andet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om der — såfremt eksportøren på grund af tilsidesættelsen af forpligtelsen til at føre lagerregnskab over produkter, der er anbragt på et toldoplag, helt eller delvis skal tilbagebetale beløb, der er modtaget som forskud på en eksportrestitution — skal anvendes en forhøjelse på 20 % på det beløb, der skal tilbagebetales, i henhold til artikel 33, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 3665/87.

49 Indledningsvis bemærkes, at i henhold til artikel 33, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 3665/87 gælder, at hvis det viser sig, at den skyldige eksportrestitution er mindre end det beløb, der er forudbetalt, skal den kompetente myndighed straks indlede proceduren for at udvirke, at den erhvervsdrivende betaler forskellen mellem disse to beløb, forhøjet med 20 %.

50 Denne bestemmelse henviser ganske vist ikke direkte til den person, der i givet fald er forpligtet til at betale forhøjelsen på 20 %. Som Europa-Kommissionen har bemærket, er det imidlertid kun eksportøren, der er i kontakt med de kompetente myndigheder. Det er eksportøren, der først i henhold til artikel 25 i forordning nr. 3667/87 skal fremlægge en betalingsangivelse, og som — før denne betalingsangivelse antages af de kompetente myndigheder — i henhold til denne forordnings artikel 31 skal stille en sikkerhed, som er lig med det restitutionsbeløb, der er beregnet på dette tidspunkt, og som er forhøjet med 20 %. Det er ligeledes eksportøren, der som næste skridt i henhold til samme forordnings artikel 29 skal indgive en skriftlig ansøgning, der alene bemyndiger de kompetente myndigheder til at udbetale forskuddet på eksportrestitutionen til eksportøren. Denne yderligere formalitet giver bl.a. eksportøren mulighed for — såfremt varens bestemmelse ændres — helt at give afkald på denne betaling og i sidstnævnte tilfælde inddrive hele den stillede sikkerhed (jf. LFZ Nordfleisch-dommen, præmis 36-40).

51 Det fremgår desuden af 40. betragtning til forordning nr. 3665/87, at tillægget på 20 % er fastsat for at undgå, at eksportøren opnår en uberettiget fordel. Som Domstolen har fastslået, ville de erhvervsdrivende i de tilfælde, hvor en forudfinansieringsordning finder anvendelse, nemlig uretmæssigt opnå vederlagsfri kredit, hvis det senere skulle vise sig, at der ikke var grundlag for at yde restitution (dom af 5.2.1987, sag 288/85, Plange Kraftfutterwerke, Sml. s. 611, præmis 14).

52 Det følger heraf, at det er eksportøren, der bør bære konsekvenserne af den manglende overholdelse af de forpligtelser, som ordningen med forudbetaling af eksportrestitutioner indebærer.

53 Uanset ansvaret for den person, der er udpeget af de kompetente myndigheder til at føre et lagerregnskab over de produkter, der er anbragt på et toldoplag, bør eksportøren bære konsekvenserne af en tilsidesættelse af denne forpligtelse. I denne forbindelse bemærkes, at eksportøren har et frit valg med hensyn til sine medkontrahenter, og det påhviler eksportøren at træffe passende modforholdsregler enten ved at indføje bestemmelser herom i de pågældende kontrakter eller ved at tegne en særlig forsikring (jf. dom af 11.7.2002, sag C-210/00, Käserei Champignon Hofmeister, Sml. I, s. 6453, præmis 80).

54 I hovedsagen, hvor varerne blev oplagret i et privat toldoplag af type C, påhviler forpligtelsen til at føre et lagerregnskab i henhold til artikel 517, stk. 1, i gennemførelsesforordningen til EF-toldkodeksen desuden og under alle omstændigheder oplagshaveren, som i henhold til denne forordnings artikel 504, stk. 1, identificeres med oplæggeren og således med eksportøren.

55 Den anden del af det andet præjudicielle spørgsmål skal derfor besvares med, at såfremt eksportøren på grund af tilsidesættelsen af forpligtelsen til at føre lagerregnskab over produkter, der er anbragt på et toldoplag, helt eller delvis skal tilbagebetale beløb, der er modtaget som forskud på en eksportrestitution, skal der anvendes en forhøjelse på 20 % på det fejlagtigt udbetalte beløb, der skal tilbagebetales, i henhold til artikel 33, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 3665/87.

**Sagens omkostninger**

56 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

**1) De EU-retlige bestemmelser om forudfinansiering af eksportrestitutioner skal fortolkes således, at den omstændighed, at der — i overensstemmelse med Unionens toldforskrifter — føres et lagerregnskab over de produkter, der er henført under toldkontrol, udgør en betingelse for forudbetaling af en eksportrestitution vedrørende disse produkter. Resterende tvivl vedrørende rigtigheden af visse posteringer eller vedrørende uoverensstemmelser i det nævnte lagerregnskab kan imidlertid afklares ved hjælp af anden, supplerende dokumentation, for så vidt som de kompetente nationale myndigheder anser disse dokumenter for fyldestgørende.**

**2) De EU-retlige bestemmelser om forudfinansiering af eksportrestitutioner skal fortolkes således:**

**— For så vidt som og i det omfang forpligtelsen til i overensstemmelse med Unionens toldforskrifter at føre et lagerregnskab over de produkter, der er henført under toldkontrol, ikke er opfyldt, er beviset for, at varer af lignende mængde og art som dem, der er anført i angivelsen om betaling af**

**et forskud, er eksporteret, ikke tilstrækkeligt til, at eksportrestitutionen vedrørende disse varer kan betragtes som erhvervet af eksportøren.**

— **Såfremt eksportøren på grund af tilsidesættelsen af forpligtelsen til at føre lagerregnskab over produkter, der er anbragt på et toldoplag, helt eller delvis skal tilbagebetale beløb, der er modtaget som forskud på en eksportrestitution, skal der anvendes en forhøjelse på 20 % på det fejlagtigt udbetalte beløb, der skal tilbagebetales, i henhold til artikel 33, stk. 1, andet afsnit, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3665/87 af 27. november 1987 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter, som ændret ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 1708/93 af 30. juni 1993.**

Underskrifter